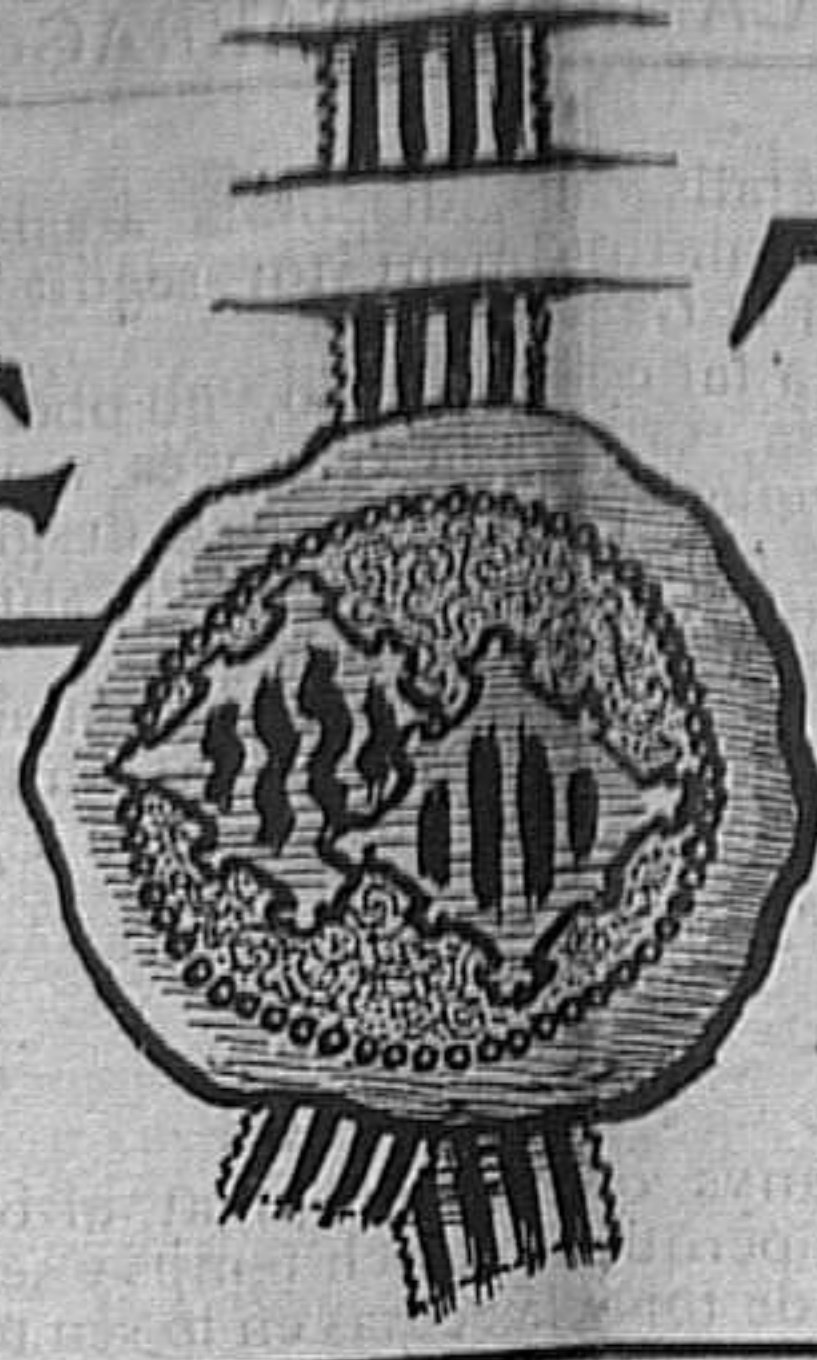

LO CAMP DE TARRAGONA

PERIÒDICH CATALANISTA

Any 2.— Núm. 59.— Diumenge 15 de Setembre de 1901.

LO QUE VOLEM

«Volém la llengua catalana ab caràcter oficial y que sian catalans tots los que desempenyin càrrechs públics: volém Corts catalanas, no sols per estatuhir nostre dret y lleys civils, sino tot quant se refereixi a la organizació interior de nostra terra: volém que catalans sian los jutges y magistrats y que dintre de Catalunya's fallin en última instancia ls plets y causas: volém ser àrbitres de nostra administració, fixant ab entera llibertat las contribucions y impostos, y volém, en fi, la facultat de poder contribuir a la formació del exèrcit espanyol per medi de voluntaris ó diners, suprimint en absolut las quintas y llevas en massa y establint que la reserva regional forsose presti servey tan sols dintre Catalunya.» (Del manifest de la Unió Catalanista de 16 de Mars de 1897).

UN'ALTRA INFAMIA

La ploma's cau de las mans, de indignació y de vergonya. Al llegir ab tots los detalls lo ocorregut a Barcelona'l día 11 d'aquest mes, fetxa memorable de l'Historia de Catalunya, no hi haurà un sol català que porti sanch honrada en sas venas, que no senti ferida y rebregada la seva dignitat d'home y de patriota. Per això no trobem paraulas prou fortes y qu'expressin ab lo rrelléu degut l'estat de la nostra ànima, devant de la arbitrariedad comesa pels qui deurian ésser los més fidels mantenedors del dret y de la justicia.

No sembla sino que la canalla centralista s'hagi empenyat a probar fins ahont arriba la paciència d'aquest poble, com si no'n tingessim prou ab sufrir lo jou tiranieh dels explotadors sense consciencia que un dia's arrebassan las suhors del nostre treball y un altre's roban la sanch dels nostres fills....

Què pretenen tota la colla de governs y governants insensats, atiant cada dia al poble y obligantlo a posarse fóra de la llei pera contestar com se mereixen los insults y las provocacions de que'l fan objecte?... Que ho diguin d'una vegada y sabrem lo qu'hem de fer, puig no'ns ha de faltar valor ni serenitat pera afrontar, si a n'això se'ns obliga, las solucions més radicals y desesperadas.

Mentrestant, hò és que's homes de seny d'aquesta Terra que no han yndignat que si per un volguer de Déu, lo vostre fill torna, no r'assistinhi'l mare que l'alimenta en sos pits, a aquella dona que'l desnedi plorant y dessegut a xoplujarse encara sota'ls plechs immaculats de la gloriosa bandera de las Quatre Barras, contemplin com se'ns tracta y'n vagin trayent conseqüencias. Aquí's tolera tot: se propaga la destrucció de la propietat, se combaten los fonaments de la familia, se fomenta l'odi de classes, se malmet la Religió y's predica contra la Monarquia. Tot això's tolera sense que las autoritats hi tingan res que dir y moltes vegadas ab la complacencia si no ab l'ajuda de las mateixas autoritats. Sols las manifestacions catalanistas, sempre legals, sempre correctas, sempre sensatas, són contestadas abocant'hi salvatgisme de aquests escamots de gent, reclutada qui sap ahont, que porta retratada en sa cara y en la bruticia dels seus vestits, la miseria y degradació dels poders que la sostenen.

Y per què?... La rahó és ben senzilla y fácil de comprendre. Los nostres governants, faltats de talent però sobrats de malicia y traydoria, saben que no és possible cambiar per ara l'organización de la propietat, saben que la Religió està prou arrelada en la consciencia del poble, saben que la familia no pot desapareixe may y saben en fi, que las formas de govern no han servit pera altra cosa que pera cobertura de grans crims.... Per això poch los importa que's combatin aquestas institucions quin concurs no necessitan pera realisar los seus propòsits. Però'l Catalanisme és diferent: atenta contra la vida del Centralisme, combat tots los medis d'explotació, vol desarrelar lo caciquisme y pretén retornar a l'individu y a las agrupacions naturals la veritable llibertat, lliurant a tothom de l'esclavatge odiós y repugnant de l'uniformisme.... Y és clar que aquestas ideas han d'ésser consideradas *disolventes* per la gent que'ns governa y han d'ésser combatudas a sanch y a foch....

Combatèulas, si, las nostras ideas de redempció y d'enlayment patri, polítichs fracassats, tayfa de cacichs que hauriau de purgar los vestres crims en las foscors de las presons plenas ben sovint de gent honrada. Combatèulo, si, al Catalanisme y apuntèu al seu cap ab los mateixos fusells que tornaren tots sabèm còm, d'altras terras.

No'l matarèu may al Catalanisme, malgrat los vestres esforços y la vostra desesperació al veure creixe per moments, mentres minva'l nombre

dels adeptes que ab enganys ó promesas afalagadoras heu pogut conquistar; però si algún dia hagués desapareix, feu que no's reproduheixi l'exemple del conceller Casanova y dels héroes que abressats a la bandera de Santa Eularia sapigueren morir defensant la llibertat de Catalunya contra'l poder d'Espanya y Fransa reunidas.

¿Quousque tandem?

Còm han d'ensenyarse'ls noys a Catalunya? en català ó en castellá, En català, això qui ho dubta?

Me dirán que a Polonia, en cada trós se'ls ensenyava en l'idioma de son opressor y que a l'Alsacia y Lorena ho fan en alemany, conformes; però allí ho fan per càstich, per dret de conquista, y aquí a Catalunya suposo que no's voldrà imposarnos lo castellá ni per dret de conquista ni per càstich, sino perque és la parla oficial.

Ensenyar als noys ab un idioma que no és lo seu, que no comprenen, és lo disbarat més grós que s'ha comés desde que l'home pobla'l mon; serà lo que farà riurer més als pedagògichs esdevenidors.

Que donguin als noys de Castella llibres catalans y que'ls mestres los hi parlin sempre en català y al cap de l'any que los vagin a examinar. No fóra un miracle que la canalleta ensenyada aixís sapigués alguna cosa? Puig aixeiix miracle'l fan los mestres a Catalunya.

Me racal'cor, que per allà a Ponent volen que la cosa segueixi aixís perque'l

Per tot arreu, no s'hi veu més que falta de cultura y de civilitat, greus sinistres de la acció humana. Que pot ésser més desolador que un nifapagada; però jira de Déu!, la llum s'encendrà y tots hi veurém.

Que'ls mestres oficials ho fassin com ho fan, s'explica molt bé, però que'n tants colegis particulars com hi ha a Catalunya s'emplein llibres castellans y s'usi sempre'l castellá pera ensenyar a llurs dexebles catalans, això no té nom. Me dirán que'ls noys tenen de saber lo castellá, conformes, també ho dich jo; però lo que predico no és això; jo dich que se'ls ensenyi'l castellá, però que no se'ls ensenyi en castellá; que si la Geografia, la Gramática, l'Historia, l'Agricultura, la Doctrina se'ls ensenyen en català y ab llibres catalans, los noys sabrían, perque l'escola verament seria una continuació de la llar y las explicacions del mestre serían com las de l'avi y las del pare; però ara, ¡si'l mestre sembla un empleat! ¡si'l llibre están escrits d'una manera que ni'ls noys ni llurs pares los entenen, resultant d'aqueix embull que los dexebles no saben las cosas sino *de cor* y que no posseixen ni una parla ni altra!

Si un jove alemany se proposa ser enginyer y venir a ferse rich a Espanya dirigint alguna industria fabril, no crech que per això estudiï en textos espanyols, sino que procurará ferse sabi ab alemany y després estudiará espanyol pera poguer comunicar llurs pensaments y expressar sas ideas en castellá; puig això és lo que tenim de fer en las escuelas de Catalunya: sabis catalans que ho sapien demostrar en castellá, y si no's fa això no aixecarém lo nivell intelectual dels nostres compatriotas ni cumplirem un dels principals preceptes pedagògichs.

Los mestres oficials deuen demanar que se'ls hi permeti usar textos catalans y la parla catalana en sas escuelas pera instruir degudament als dexebles, donantlos hi conferencias de parla castellana perque sapien manifestar sos penaments ab l'idioma oficial; però'ls mestres lliures, que no necessitan permis de ningú pera ferho, si no ensenyen en català en sas escuelas, cometen una falta pedagògica gravissima y no mostran l'amor que's mereix nostra aymada Catalunya.

JOAQUÍM PANADÉS.

COMPARACIONS

Quan Catalunya era una, abans d'esquarterarla pera mellor satisfer las exigencias burocráticas; quan tot eran no més interessos catalans, Tarragona encara que més petita y ab moltes menys ànimas tenia una altra vida. S'hi entreveu en lo d'aquell temps un conjunt de cosas que assenyalan una época de benestar, de cultura y de civilisació y que després s'ha convertit en decadencia y endarreriment.

Eran los temps aquells, de sanítos benestar pera tota la terra catalana y d'explosió pera Tarragona. Los de decadencia y endarreriment coincideixen ab la malestruga influencia del centralisme madrileny.

Consta'ns als qui a Tarragona havèm nascut y en ella volèm morir, que las construccions y veritables monuments d'art que representan un alt grau de cultura y de benestar, patrimoni avuy quatsi tots de l'Estat y de la Provincia en virtut de la desamortizació, deuen al domini madrileny lo sagell de miseria oficial que'vergonyosamente los desfigura.

Se troban en aquest cas y mostran la passada grandesa tarragonina, tot lo bell nombre d'edificis escampats als quatre vents de la ciutat y que'n sa majoria poch a poch van convertintse en runas mercès a la deixadesa oficinesca.

Las datas de las demés fabricas que admirém encara, com lo Palau Arquibisbal, la Casa d'infants orfes, l'edifici del Pallol (Audencia criminal), l'Hospital de Sant Pau y Santa Tecla, ab lo Teatre principal y l'aqueducte d'ayguas potables de la Mitra, avuy de la ciutat, són todas de nostra propia y benefactora influencia, de l'influencia catalana, de l'autonomia local, si's vol del centralisme barceloní, del tan bescantat centralisme, fantasma dels fills borts de la Terra y dels polítichs vividors y caciquistas que no senten la dignitat de sa propia personalitat.

Que's compari ab l'ànima serena l'obra de l'un y l'obra de l'altre y acabarà's per contemplar a plena llum, com lo centralisme madrileny esbandeix arreu destrucció y pobresa, mentres que'l centralisme barceloní (perdoni'l heretgia) esbandeix a desdir cultura y riquesa.

Ara que se'ns digui: «De tot lo que per

apoderà de la plassa després de batre als soldats de Felip. Los catalans ja'ns en tics de que continuem portant los nens per son ley al vencedor, aclamant'lo ab aplaus, y me'l anararagona me pagat a l'Estat espanyol, que li ha tornat aquest en melloras y en beneficis? ¿Que s'hi ha gastat proporcionalment aquí en nostre profit? Ben repoca cosa y encara això posant en joch las més grosas influencias polítichs que val tant com si diguissim arrancat a la força.

Molts enlluernats ab l'aspecte y grandiositat de las modernas casas de la Rambla de Sant Joan y de l'ensanche no han tingut prou temps pera reflexionar sobre la transformació y vicissituds de las cosas humanas.

Que's passegin si tenen algún rato pels carrers avuy endormiscats de Caballers, de la Nao, de Santa Agna, de la Portella y de Granada y per altres de la ciutat alta y's convencerán omplintse greument lo cor de tristors, de que restan en 'pau casals-palaus que revelan la sumptuositat y riquesa de las antigas y renomadas casas payrals de Tarragona, recort viu y brillant de la Tarragona antiga y que pera nosaltres acusan la opulencia de las vellas familias catalanas, donan una idea de nostra passat esplendor y publican la prosperitat y la pujança de la Terra catalana.

També a la part baixa la casa gran de la Confraria ó gremi de la gent de mar, democrática institució sadollada d'energias y d'esperit local hont l'individu cercava l'existencia en comú pera enfortir sa propia individualitat, se'ls presentará com una nota simpática d'esperit col·lectiu d'agermanament, d'aspiracions y d'ideas nascudas al caliu de l'estreta unió de las agrupacions naturals. Gremi ab hisenda propia que com tot lo bò s'ha deixat perdre veientse avuy als vells mariners sense la part benchida, captar anant de porta en porta un bocí de pa.

Y si segueixen pobles del plà y de montanya hi esguardarán iglesias joyas purissimas d'art veritat, enrundadas ó difressadas ab monumentals pagats plantificats per l'ignorancia y sentiments asragrats de certa gent; casas antigas que atrauen las miradas per sa riquesa y bon gust, desertas y eslanegadas per las injurias del temps; atrevidas obras arconadas y solitarias que de res serveixen. Runas y atras moral y material. Miseria y empobrimient per tot.

Aquests fets per si sols proclaman eloquentment l'obra anorreadora del centralisme madrileny y si això no bastés, lo bell despertar de tot lo poble català, sas aspiracions nobilissimas y generosas de reivindicació y no solzament lo volguer que Catalunya visqui sino que visqui una vida de justicia, una vida honrada y lliure, vindrà a ferho sobradament més palpable.

Aquestas son las consideracions que fan los bons fills de la Terra, los que desitjan pera Tarragona y pera Catalunya tota, una vida nova, lliure y honrada.

COSAS D'ESpanyA

Los bolitxaires

Aquesta pesquera dels bolitxos, per lo que sabèm, és aquí una pesquera en general desconeguda y gens usada.

Ahont se pesca descaradament y devant la Comandancia y més a terra de la Comandancia encara, és a Barcelona dintre'l port, arribant lo descaró fins a estendre los arts aquests en los mateixos pedrissos de la Comandancia, lloch públich y del tot concoregut.

Per lo susdit ja's pot comprendre que aquestes bolitxaires no són los mateixos que pescan a las bolitxas, xarxas de malla molt ampla y que pescan en fons de bou. D'aquests res ne tenim que dir.

Los bolitxos en qüestió són uns arts grans, molt més que'ls del vol rodó y encara més cegos qu'aquests; tan cegos són, que sembla impossible pugan ferse ab las agullas usuals.

A més, alguns van forrats d'una especie de borrassa d'aqueixas que'ls pagessos del camp fan servir quan escarrassan las olivas, a fi y efecte de que no s'empassi absolutament res.

Lo modo y manera de pescar és com la pesca del vol rodó ab més senzillesa y facilitat, puig, en lloch de ferro de fons y fins pera suplir las boyas, se serveixen de las mateixas cadenas dels vapors que dins del port tenen donat fons.

Lo peix que s'agafa ab aquesta manera d'arts ó bolitxos, té tres noms diferents, segons si és més ó menys grós.

Lo peix més petit, aquell que tal volta no més té pocas horas ó pochos dias y talment sembla sabonera, per no tindre sisquera figura ni forma y no's pot dir qu'és, té'l nom de *llanqueta*. Es aquest peix que s'aprecia'l que més valor porta faciò; és que aquella atmosfera filtrava fins al fons de las consciencias l'esperit

en las diferents venadas que'n la alim de la Patria del qu'estava envocallada.

Generalment parlant, la costum l'ha destinat pera ferne truytas.

Lo *xanget* és ja quelcom més grosset però qu'encara no han pres lo color propi y no's pot distingir a quina especie perteneix, per més experimentat que sigal pescador que se'l miri.

Y en tercer lloch ve la *patoya*, quan ja's coneix quins peixos són y a quina classe perteneixen, però tot justet.

Pera quedar convenuts mos llegidors de lo molt petit qu'és, cal sapiguer que no'l poden portar al pés ab paneras, puig se'ls empassa entre canya y vimat y se'ls fa precis posar un sach demunt de la panera.

Una altra condició favoreix als que's dedican a aquesta pesquera, segons ells mateixos confessan, y és, que'ls dias de tempestat terrible, dias de trons y llamps en que'ls pescadors deuen estar a caseta sens poguer guanyar un ral, los bolitxaires fan la primera pesseta per dos motius, això és: per agafar més peix y trobar las passas buydas.

Sens dubte, serà degut això al mateix instint dels peixos, en buscar llochs de refugi durant la tempestat amenassadora, y allavors, res més a propòsit que la fonda fosc del sach, semblant a una gran cova.

Després d'exposar tot lo susdit, n'hi ha prou ab preguntar a qualsevol persona, si això pot ésser licit y legal, si no mereix tota reprobació y càstich y si és ó no é anar contra'ls fins sapientissims establerts per la Divina Providencia.

La perdua que puga ocasionar, la deixo al judici del discret llegidor, qui sens dubte lamentará la tolerancia d'aquests abusos.

Ja temps atrás, haguera parlat d'aquesta pesca; mes, com no sé's falti en aquesta comarca del Camp de Tarragona sobre'l particular, l'he deixat pera aquest lloch y després d'haver exposat lo plan d'organización en profit de la classe.

Crech se'm permetrà aquí fer alto y ab dos cops de ploma desferme d'alguns càrrechs y objeccions que s'han presentat en l'assumpto. Ne dich objeccions y no mereixen l'honor de tals sino que n deuria dir tonterias y als càrrechs mellor fóra dirne gelosia y amor propi.

Algúns, sens dubte ignorants veritables, altres ignorants per malvolencia y interès, han posat molt alt, lo bossi de pa de moltas familias pobres de pescadors; allò de la necessitat de guanyarse la *miseria subsistencia*.

S'ha volgut suposar que sens aquestas pesqueras licitas, moltas familias se'n anirían a la miseria més espantosa y molts pescadors no sabrían ni tindriam en què poguer pescar.

Rissum *teneatis amici*. Es precis no tindre reflexió pera judicar aixís, y sino anèm al cas.

Si no's pesqués ni al vol rodó, ni a la vaca, etc., etc. las mateixas barcas y las

que están en vaga a l'asecadó, no s'armarian pera las pesqueras licitas y legals y tampoch quedarian homes en terra com no fossin los palés?

—Oh!, dirán algúns, l'armeig d'un vol rodó no costa de bon trós tant com l'armeig d'altres pesqueras y no tothom té fondos pera lo que voldria y's veu obligat a fer lo que no té ganas.

Una senzilla pregunta'm crech basta pera desfer aquest reparo.

¿Tots ó quasi tots los propietaris dels vols rodons, no tenen ja ó podrián tindre, si volguessin, l'armeig necessari y sufficient pera las pesqueras licitas? Molts d'ells, la majoria, no tenen xarxas de moll ó de sardina, no podrián tindre nansas, pelangres y altres aparells de pesca legal? Hi ha cap propietari de vol rodó ó vaca, etc., etc. que arribi tot justet pera tindre un artet de vol rodó y no tinga, ni puga tindre cap armeig més? Tots los pescadors que dongan un tot y que contestin.

Per lo tant, aquestas amos ó propietaris podrián emplear los mateixos homes en pesqueras licitas y legals ab menys sanción y més profit pera'ls mateixos pescadors encara que no tant, tal volta, pera'ls propietaris.

En conseqüencia, no és la falta de recursos per part dels propietaris, ni tampoch la falta de colocació pera'ls pobres pescadors lo que obliga a la pesca del vol rodó, vaca, etc. etc.; y jamay se aduheixi aquesta rahó, donchs, és molt pobre.

Jo comprench molt bé que si avuy en vigilies de la pesca del bou y sens com va ni com costa, se'ls prohibís pescar a las susdidas pesqueras sens deixarlos hi pescar al bou, se'ls ocasionaria un gran perjudici y a algúns tal volta se'ls portaría a la miseria, per no trobare's compte, comensa una peresosa cansó, d'aquellas que mandrosament s'entonan en aquellas llargas y interminables horas de desolació.

de detalls tan sus començades de poca bata, que las sevas vivas, faguen de sos firmaments. Las sevas armada del bou l'any prop-venint, conforme; mes, ara, després de tanta tolerancia y impunitat y faltant pochos dias pera desarmar, no está del tot conforme.

—Però, home, home, dirán encara algúns, al vol rodó y demés se guanyan més diners qu'ab las altras pesqueras y és qüestió de guanyar lo que's pugui sens mirar còm.

Això sols podrá dirho qui gens entenga en l'assupto y qui gens conega als pescadors.

Jo sols pregunto als pescadors aquests: ¿després de la temporada de vol rodó ó vaca, menjats y beguts ab l'aliment degut pera'l treball que fan, que'ls queda?

¿Han guanyat de part de 40 ds? L'aliment qu'han necessitat no'ls importa tal vegada ben bé uns trenta duros sense'ls malgastos? ¿A què's reduheix lo guany? ¿No s'han rebenat de treball y s'han castigat la salut? Un sardinalé per poch que guanyi, (menjat y begut a la barca, puig, fan gasto comú) no guanyará més pera portar a casa, ab menys treball y menys patir?

Sens cap classe de dubte. Es precis reflexionar sobre l'assumpto y's veurá clar lo qu'afirmém.

Los càrrechs com no'm fereixen a mí, sino a tots los pescadors sensats, prudentes y que no volen viurer robant als altres, y a més, al mar se guanyan las mossadetas, puig, lo que he dit és son modo de pensar y la realitat de la cosa, per això'm quedo tranquil y satisfet y als susdits deuen dirlos hi que no hi entenen pilota en materia de pesca. Y... punt final.

ITSELEC.

La Model

A las mares de tot arreu

Prop de dos quarts de quatre de la tarde's presentá la model, tot donant excusas per haverse retrassat un xich de l'hora convinguda:—Havia tingut de acompanyar a una seva amiga al cementiri ¡la pobreta! Tisca desde feya uns sis mesos havia finat lo dia abans....

Mentres anava fent l'istoria de l'amiga morta, del curs de la malaltia y las miserias passadas, de la lluyta sostinguda pera donar cobro al mal, tot garrant, garrant, estengué demunt de sas espatllas lo violat mantón de Manila, de llarch sarrell, que devallá com cascada per l'esbelta cintura, rajant en regalims de seda per entre'ls plèchs de la planxada faldilla d'indiana.

Y continuarem la tasca deixada'l dia abans. Veient que m'entretenia ab los plèchs de la seda, seguí explicant la vida y miracles de l'amiga qu'havian enterrat:—Abans, quan vivia, la seva mare (al Cel siga,) feya de modista y'n treyan just per las caixaladas. Però, després de la desgracia havia tingut un xich de

sòrt, que no li durà gayre. Un séu così vingut d'Amèrica molt poch després de morta la vellela, la desllurà de les enjunyies d'haverse de guanyar, escarras-santse, l'pà de cada dia. No sigui llarga la tunguda del bon temps, per això; ben just faria un any, lo séu così, l'promès que n' diriam..... perque jno's creguí li havia promès, que's casariam..... lo promes, com li deya, tingué d'entornarse no sé per quin negoci, y encara és l' hora que s'esperan notícias. Y res, altra vegada darrera de la feyna, trasca que trasca, y si no n'hi ha prou del dia, en fentse fosc vingal quinque: perque ¿sap? si abans tenia d'enginyarse per mantindre a la mare..... als pobres may los hi faltan trifucas; tan bon punt faltà la vella, tingué de basquejarse pel qu'havia de vindrer..... Per altra part, encar que no servia per gran cosa ab los anys que portava al demunt, tampoch li calia a n'ella passar ansia pera endressar la casa, ni encendre'l foch, ni rentar quatre pessas de roba al cap de la setmana y tanta que n'embrutan los petits...! Després, ja feya temps que no filava gayre bé: l'un d'ial cap, l'altre'l pit, més de quatre vegades tenia de quedarse a casa entre'ls llensols, fins que se li declarà la malehida malaltia..... Y sòrt de las vehinas, que no li ha faltat res a la pobreta..... res..... lo caldo cada dia y llet, y medicinas, y l' metje duas vegades ara a l'últim, al dematí y al vespre..... Seguí garlant, garlant, mentres que jo, capficat ab la feyna, ni tan sols la sentia.

Lo quadro no m' surtia al méu gust, y ja se sap, la model és qui ho paga, moltes vegades sense tenirhi culpa: —Lo brás..... quieta..... qu't giras a l'esquerra.

Imòvil, com una estàtua, aguantantse gayre bé'l respirar, restà muda mirant fixament com en estat hipnòtich lo dibuix de la paret.

La feyna no sortia, per això, malgrat los séus esforços; no hi valia la immovilitat de sas linias. Febrosament nerviós, tot se movia devant la meua vista com si ballés una dansa infernal. Tòns imprecisos, borrosos; contorns mitj esborrats, rebrincantse, adressantse, com visions d'un ensomni.....

Vaig deixar los pinzells y la paleta; y renegant del dia, de l' hora, dels colors y de tot, vaig pagarla y despedirla, dient-li que ja l'avisaria quan hi hagués que fer; que ja l'acabaria'l quadro de qualsevol manera, que molt mellor lo faria de memoria.

Deixà'l mantón de Manilla demunt d'un tamboret; s'arreglà'l pentinat y s' despedí timidament tot ajustant la porta del taller.

Y'm vareig quedar sol, mirant lo quadro y malehnt la meua poca trassa. Després vareig obrir una finestra per dis-

—Fesli «adéu», filla meua li deyan a la nena..... Y la criatureta, tot movent sos ditets de néu y rosas, somreya enjogassada i pbrissonal.....

FRANC. CARBÓ.

Comentaris

Dilettantis

Si no fos que la gent de Madrid nos baldan a contribucions, creguin que seria d'allò més divertit viurer en l'Espanya dels Sagastas y dels Silvelas, perque lo mateix aquests senyors que la seva tropa menuda, ne diuen unas..... que vaja, sembla talment que arribin d'Arbeca, ò que se ns rifan de mala manera. Creguin més aviat lo últim que lo primer, perque tots plegats son un estòl d'estornells.....

Encara no fa quatre días que'l problema catalanista, com diuen ells, era pahorós y que nosaltres eram uns tremebundus separatistas. Donchs d'ensà que en Villanueva nos ha conquistat (?) tot s'ha tornat aygua poll: lo catalanisme no té cap importància y'ls que professem tals idees no som més qu'uns quants burgesos y unas quantas dotzenas de senyors desenfeynats que per dilettantisme cultivem] aquesta mena de sport.

Oh, gracias, ilustre jerezanol! Avuy sembla que respirèm a plens pulmóns, per haver nos tret lo sambenito de separatistas. Sempre és més delicat y fá més chic que a un hom li diguin dilettanti que no aquella altra paraula que s'apanta a las criatures y a nosaltres nos posa la pell de gallina per por que ns envihi a Fernando Poo ò a Melilla, encara que si trigan massa potser no hi siguin a temps, perque segons corre per la premsa som en train de cedir als russos la plassa que tenim al peu del Gurugú, aquell esquitx de montanya que tan cèlebre s' va fer quan la darrera campanya de... Trajana. Si això és veritat ja poden comptar que després de Melilla seguirá tot lo demés que ns queda, fins que haguem fet liquidació general.

No ho sé, però m' sembla que l'Almodovar no tindrà tan bona mà pera arreglar la aliansa ab Fransa y Russia, com l'ha tinguda pera adjudicarnos un mot tan aixeric com és lo de dilettantis. ¿Què si prenh en serio això de la nova triple m preguntan? Y tant com ho prenh. Figúrnse que aquesta gent de Madrid no saben quina paret tocan ni quina terra trepitjan: arreu vèuen fantasmas y més que fantasmas, inglesos ab unas dents més afiladas... Y com l'Almodovar és de Xerez y Xerez pertany a l'Andalusia, y l'Andalusia se la volen cruspír los amos de Gibraltar... resulta que ns tenim d'aliar ab los francesos y ab los russos, naturals enemics de la gent de patillas rossas, encara que són molts los inglesos que no porten patillas ni són rossos.

sat ab retallavells, disposats a salvar la patria; y naturalment tot seguit los hi donaràn la Gaceta.

Que la tal concentració, no obeheix a altra cosa, salta a la vista y és més clar que l'aygua, puig en aquest desgraciat país, lls polítichs no's mouhen sinó pera pujar al candellero.

Veurèm que n' resultarà de tot aquest embull; però creguin que la camisa no ens arriba al cós y que aquí va a pasar algo.

Déu s'apiadi de nosaltres!

Pel bon camí

Ja fa anys que no hi jugat al billar, primera perque no tinc temps y segona per allò de totas las cosas en lo séu temps y las figas a l'Agost; però quan hi jugava hi havia días de mala lluna que no feya més qu'espifiar. Es clar que la culpa no era meua sinó dels tacos, puig no s'ha vist may que'ls que perden, callin; fins en los jóchs guerreros los atunynats endossan la responsabilitat a una traició, quasi sempre inventada. Donchs lo mateix me passava a mi en el noble juego del mingo: que'l taco era esquerdat, que la sola n'era seca ò esmolada, que'l méu contrincant era un xambó..... etc., etc.

Això ho podríam aplicar als carambolistas de La Publicidad de Barcelona; d'ensà de l'espifiada de n' Weyler, están de mala lluna y no arriban may a fer duas carambolas seguidas. Aquesta pega la atribuixen a defectes dels tacos y de las bolas y no fan altra cosa que canviar bolas y tacos republicans per altres de socialistas, libertaris y anti-clericals, però ni por esas; cada dia espifian més y a horas d'ara no saben si jugar al coín ò al negritu, no haventloshi servit de res lo carambolista madrileny Sr. Lerroix, ja prou desacreditat en las academias de lo vila de l'os.....

Però com las desgracias may venen solas, als republicans unitaris, weyle-ristas y de l'oposició contractada, los n'hi ha caygut un'altra que'ls té fora de pollaguera. Nos referim a l'últim manifest del Concell federalista catalá, en lo que's declara que'ls únichs aliats naturals del federalisme som los catalanistas, perque sense confondre's un y altre partit, tots dos procuran l'assoliment de la autonomia de Catalunya y de las demés regions d'Espanya. Una cosa tan natural y tan llògica y que l'aconsellava'l sentit comú, és combatuda enèrgicament per La Publicidad com si aquests bons senyors tinguessin res que veurer ab lo que fan los altres: però és clar, com los republicans unitaris havian usufructuat fins ara la gran forsa que'l partit federal té a Catalunya en perjudici dels mateixos federals, que sempre quedavan a la estacada, s'consideran perduts y tot és volguer posar la bruixa entre'ls partidaris de n' Pi y Margall, com si aquestos vinguessin de l'hort y no vegessin los

que diga: «Solo vale para legalizar operaciones de venta dentro de esta localidad».

Nota 3.º Los cosecheros que practiquen las operaciones indicadas exclusivamente con los vinos o caldos de su producción, ó sea con los productos de la vid de su propiedad, pagarán el 75 por 100.

Nota 4.º Los mismos cosecheros que renuncian a la facultad de exportar al extranjero las operaciones descritas en el epigrafe, pagarán el 50 por 100 de la cuota, y en los recibos se pondrá un cajetín como el de la nota 1.ª

Nota 5.º Cuando los expresados cosecheros realicen las operaciones dichas, pero se limiten a vender sus caldos en la localidad donde radique su industria, pagarán el 20 por 100 de la cuota, y en los recibos se estampará un cajetín como el de la nota 2.ª

Epigrafe 227 (a). Los que obtengan vinos espumosos ó vinos aromatizados, además de realizar las operaciones señaladas en el epigrafe 226, pagará cada uno 1.800 pesetas por cada cuota irreductible».

Tant per la lletra com per l'esperit de lo R. D. se desprèn que'ls que han de pagar l'impost són los criadores de vinos que los aclaran, embocan, apagan, bonifican ò añejan. Los mezclan con otros llamados madres ò soleras etc., etc. y según los que tractan en vins pera'ls mercats estrangers ò nacionals; ja operin ab vins de la propia cullita, si són propietaris, ò bé ab rahims ò vins comprats. No pot referirse de cap manera als propietaris que cullin los rahims, los posan al cup, trèuen lo ví, lo posan a las botas y l' venen quan troban comprador, qu'és lo que fan tots per la senzilla rahó de que no poden fer res més.

De tots modos la redacció de la tal R. O. demostra una completa ignorancia de lo que significa l'elaboració de ví y dels que's dedican a l'exportació; y convidria posar las cosas ben claras pera evitar que qualsevol funcionario d'Hienda ho interpreti al séu gèst.

Lo de Barcelona

La nit del 11 de Setembre a l'acabar-se la vetllada necrològica qu'en honor dels martres de la Patria va celebrarse al local de l'associació catalanista «Catalunya Avants» los concurrents se dirigiren en petits grupos vers lo Passeig de Sant Joan a depositar coronas sobre l'estàtua de n' Rafael de Casanova conceller en cap, patrici inolvidable que com molts altres morí abressat a la bandera de Santa Eularia a l'assalt de Barcelona, després d'una heròica resistència lluytant per las llibertats de Catalunya contra'l poder reunit dels exèrcits de França y d'Espanya.

Ja altres anys en aytal día se havia fet aquest homenatge, aquest acte pacífich, sens que las autoritats s'haguessin sentit molestadas.

Però enguany lo Governador civil se coneix qu'estava previnut y després

«San Sebastián.—Excmo. Sr. Mayor de la Real Casa.

Mientras se toleran en Barcelona las operaciones contra la familia, la religión y el odio de una clase social, las demás de la sociedad, se han de provocar en ellas el terror utilizable por mezquinos fines políticos, se ha de celebrar hoy, en esta misma ciudad, a multitud de jóvenes por manifestaciones de patrióticos sentimientos que, debidamente conducidos por los gobernantes, elevarían el Estado a la prosperidad. Diputados que suscriben, ruegan a Magestad interceda para que se desista esa política que nos ha de llevar a esos é irremediables desastres.

Por don Bartolomé Robert y en nombre propio, SEBASTIÁN TORRES, ALBA, RUSIÑOL, LUIS DOMENECH.

Lo dia 13 al matí foren visitats los presos per los diputats catalanistas per la Junta permanent de l'Unió Catalanista acabada l'entrevista entre'ls visitants produhí una imponent manifestació aclamant a Catalunya entre gran aplaudiments mentres tothom ab lo cap descobert sortia cantant «Los Segadors». Abans de que'ls detinguts fossin posats en llibertat que ho foren lo 13 de tre set y vuyt de la nit, se va remetre a Sant Sebastián lo telegrama que a continuación copièm y que's significatiu procedir d'un partit polítich centralista.

«SantSebastián.—Excmo. Sr. Mayor de la Real Casa. »Por dejar coronas al pie de la estatua del gran catalán don Rafael de Casanova el día 11 de septiembre, aniversario de su muerte en defensa de la libertad de Cataluña representada por el archiduque Carlos de Austria, uno de los abuelos de S. M., y toma de Barcelona por los ejércitos reunidos de España y Francia en 1714, han sido encarcelados jóvenes que repitieron este año lo mismo que habían hecho en años anteriores con el asentimiento de las autoridades y con el aplauso de los buenos catalanes. El «Centro Catalán Liberal Monárquico» protesta ante S. M. contra semejante atropello y pide la justísima libertad de los jóvenes patriotas ilegalmente detenidos y levantamiento procesamiento.—El Presidente accidental, JUAN MALQUER y VILADOT.»

La sortida's feu per grupos de sis sis, ha' éntloshi comunicat primerament la nova lo Sr. Vallés y Ribot.

A la nit, a l'Hotel Comtal va celebrarse un banquet en honor dels detinguts regnanthi gran entusiasme, haventse nomenat una comissió composta dels senyors Marsans, Folch y Torres y Corbella pera anar a donar las gracias a quantas personas y entitats s'han interessat per la llibertat dels presos catalanistas.

Ja vèuen que las senyas són mortals.

Amoretas inconsútils

Llegim en La Defensa, CONTINUACIÓN DE La Voz de las Clases Pasivas;

«Dicen que el Sr. Socías, gobernador de Barcelona, se expresó en catalán para apaciguar los ánimos en un motín que hubo hace pocos días.

Y censurando a esa Autoridad, El Nacional habla de que si sigue esa costumbre, el de Sevilla tendrá que hablar en caló.

Y bailarse unas sevillanas si se lo piden.

Y además,—decimos nosotros,—si esa moda cunde, que no cundirá, para ser gobernador habría que saberse todos los dialectos.

Y el ser gobernador estaría al alcance de muy pocas fortunas.

Me parece que Socías ha equivocado de sistema, se debe hablar a esa gente con.... palo y con bayoneta.

Para eso ¡poto va Neu! el fagin al cinto lleva, y un gobernador enérgico habla poco.... pero pega.»

¿Qué'ls sembla d'aquest valent que ha escrit això.... A vostós los semblará lo que vulgan, però jo tinc per segur que l'autor de l'esquitx de poca-solta qu'hem copiat, deu ésser algún héroe d'aquells que a Santiago de Cuba corrian devant dels tocinyas.

M'hi jugaria la meytat del milió de pessetas que'ns portará la Liquidadora, y no'm jugo'l milió sencer, perque si'm guanyessin tardarian massa a cobrar.

La troca s'embolica

La precipitada concentració monárquica portada a cap per en Romero, Tetuán y López Dominguez, nos feu temer que dintre la política espanyola hi havia mar de fondo. Poch després llegirem la crida dels 80.000 homes a filas y ns acabarem d'escamar; y lligant caps nos semblá que tot va pel mateix camí, és a dir a fer una etzegallada.

Que'n la qüestió del Marroch anem a fer un gran paper, tothom ho véu y tothom ho diu. Los resultats també's preveühen y's diuhen: treurer las castanyas del foch pera que se las mengin los altres; però això sí, haurèm quedat com uns homes y sense una pesseta, com nos ha succehit sempre, diguin lo que vulguin los que dubtan de tot.

Ara bé; una vegada embolicats ab los moros, que pot succehir? Aquesta degué ser la primera pregunta que discutiren en Romero, Tetuán y companyia. Lo primer que pot succehir, debian pensar, és que'n Sagasta se'n vagi a passeig y que'n Silvela no tingui pit pera aguantar l'estropada. Allavors dirèm: aquí som nosaltres ab un vestit nou apedas-

mòvils que perseguixen gent tan poch acreditada de republicanisme, que no té cap empatx d'acceptar actas dels càcichs monárquichs y que fins en eleccions municipals tractan de coaligarse ab conservadors y fusionistas si és cert lo que's diu que succehirá molt aprop d'aquí.

Creguins los federals: ab los republicans unitaris no hi vagin ni a cullir dolbas de quatre. Aquí a Espanya de republicas sols és possible la república federal y Déu nos en guard d'una república centralista: estariam pitjor qu'ara. Segueixin donchs lo camí emprés y no s'oblidin may d'una de las Máximas federals que han repartit profusament: «No és lliberal que no és tolerant. La tolerancia meua fa possible l'exercici de la llibertat dels altres; sense la tolerancia dels altres me seria impossible l'exercici de la meua llibertat» Y'ls de La Publicidad que vagi prenent tila que'ls pobres ja fa temps que han begut oli.

Aclaracions

Contribució sobre'l ví

Havèm llegit en alguns periòdichs que segons un R. D. publicat a la Gaceta del 29 d'Agost passat, s'imposará als propietaris que fan vins uns impost de 52 duros. La cosa ns semblá un xich forta, perque significaria un absurdo dels més grans. Però com en aquest país això dels absurdos está a l'ordre del dia, hem llegit detingudament lo R. D. de referencia y no hi sabem trobar lo que tant ha alarmat als viticultors.

Vegin lo que diu l'article segon de dita disposició ministerial

42.º «Que los epigrafes 226, 227, 428 y 229 deben ser redactados en la siguiente forma:

Epigrafe 226 (a). Criadores exportadores de vinos del país que, bien adquiriéndolos, bien obteniéndolos por el pisado de los productos de la vid en sus lugares de pisar, ó simultáneamente por ambos procedimientos, los aclaran, embocan, apagan, bonifican ó añejan, los mezclan con otros llamados madres ó soleras, llevando a cabo cuantas mejoras sean precisas para su conservación y desarrollo y para la imitación de los tipos de otras comarcas de España ó del extranjero, y, aumentando, por último, su graduación alcohólica según requieren los mercados a que se destinan. Pagarán cada uno, como cuota irreductible, 1.300 pesetas.

Nota 1.º Los que practiquen todas estas operaciones renunciando a la facultad de exportación al extranjero, pagarán el 60 por 100 de la cuota, y en los recibos correspondientes se estampará un cajetín de diga: «No vale para legalizar operaciones de exportación de vinos».

Nota 2.º Los que practicando todas las operaciones que en el epigrafe que precede se describen, se limiten a vender sus productos en la misma localidad donde ejercen su industria, pagarán el 30 por 100 de la cuota fijada, y en los recibos se estampará un cajetín

d'haver penjat nostres companys diferents coronas de llorer al pedestal de l'estàtua de l'immortal patrici, un escamot de policíes sabre en mà's hi doná una batuda y tocant los pitos hi acudiren un núvol de polissos, municipals de peu y de cavall, vigilants y serenos que lograren detenir a vintitres amichs nostros, los que foren conduhuts al govern civil, tenintloshi fins a la matinada.

Lo Governador civil a l'enterarse de lo que succehia telefonéja al quartel de la Guardia civil pera disposar forsa pera conduhirlos a la presó.

Després del fet una comissió de set catalanistas que's trobavan en aquelles horas en locals de las diferents asociaciones, enterats de lo que succehia's dirigiren al Govern civil pera demanar la llibertat dels detinguts ja que la manifestació no revestia'l carácter de provocació ni desacato a las lleys, per lo que foren igualment detinguts.

Aquests detinguts y'ls altres en mitj de quatre parellas de guardia civil de cavall ab los sabres desenvainats foren portats a la presó, disposant son director que ocupessin tots plegats lo departament de «Polítichs». A l'entrar a la sala esmentada entonaren los detinguts «Los Segadors» en mitj del més gran entusiasme.

Al matí del 12 visitaren al Governador civil lo vocal de la Junta Permanent de l'Unió Catalanista n' Joseph M.ª Roca y'ls diputats catalanistas per Barcelona senyors Domenech y Rusiñol, los que després anaren a la presó y al Palau de Justicia a conferenciar ab lo jutje instructor D. Segón Argüelles.

A l' hora d'entrada pública van anar a la presó a veurer als detinguts gran nombre d'amichs y companys de causa, entre ells lo president de l'Associació «Lo Trángul» de la Barceloneta.

Per la tarde passá a visitar als animosos detinguts l'advocat en Joan Mon y Bascós, de la Comissió Jurídica de la «Unió» en nom de la Junta Permanent. Los presos quedaren incomunicats fins a un quart d'onze de la nit donantse'l cas que ni un advocat per son càrrech professional pogués conferenciarhi.

Fins a las cinch de la tarde no hi va anar lo jutge del Park a pendrels declaraciones.

Ab carácter urgent a las set del vespre reunió la Junta Permanent de la «Unió Catalanista» baix la presidència del Sr. Folguera vingut pera'l cas, de Sabadell, acordant haverse enterat ab sentiment, passar a visitar novament als detinguts y oferirloshi tot lo que'ls siga menester.

També's reuniren los diputats catalanistas senyors Torres, Domenech y Rusiñol y a l'uni de la nit, en vista de que las sevas gestions oficiosas no donavan cap resultat, s'han dirigit a la Reyna ab lo següent telegrama:

L'acte va acabar abogant y bona armonia de tots los autonomistas, aclamantse a Catalunya y ab lo cant dels «Segadors».

La Junta Permanent de l'Unió Catalanista publicá ahir la següent convocatoria:

«La Junta Permanent de l'Unió Catalanista ha acordat convocar a tots los catalans pera que concorrin a la manifestació que tindrà lloch demá diumenge l'objecte de portar una corona a l'estatua d'En Rafel de Casanova, defensor de las llibertats de la Terra.»

Programa de las festas de Sta. Tecla

Essentnos impossible per falta absoluta d'espai, publicar sencer lo programa de las festas, donem a nostros llegidors lo següent extracte:

Dissapte, 21.—Al mitjdia s'annunciarán, com de costum, las festas desbalcó de las Casas Consistorials.

Desde primera hora de la tarde arrexerán engalanats los principals carrers. A dos quarts de cinch cercaràn pels gegants, nanos, dansas y collas de Xiquets de Valls.

A las cinch inauguració oficial del nou Escorxador.

A la nit espléndidas iluminaciones de las fatxadass dels edificis públichs y musica a la Rambla.

A dos quarts de deu, s'inaugurancurs y's distribuhiran premis a l'Ateneu.

Diumenge, 22.—Cerca-vilas y dansas a primera hora del matí. A las dotze missa a St. Francesch assistinthi'l batlle infantil. De dotze a una, torras de Xiquets de Valls a la Plassa de las Cases.

A las tres de la tarde solemnes completas a la Catedral.

A dos quarts d'onze de la nit gran tell de fochs artificials a la Rambla de Sant Joan.

Dilluns, 23.—A dos quarts de deu del matí solemnes cultes a la Catedral, assistinthi l'Ajuntament y demés autoritats, y a la sortida torras dels Xiquets de Valls a la Plassa de la Font.

A las sis de la tarde profeso general Festa marítima a las nou de la nit, en lo port, qu'estará degudament iluminat etjgantse al final un ramellet de fochs artificials que acabarà ab la fantástica iluminació per medi de llums de bengales.

Dimars, 24.—Al dematí, festa escolar presidida per la Corporació municipal.

A dos quarts de quatre de la tarde batalló infantil farà maniobras y un hit «Carrousel».

A las nou de la nit, gran Cavalcada que s'organizará al Passeig de Santa Clara.

Crònica regionalista

S'ha publicat la cansó popular catalana «La Mort y la Donzella» formant la número XI de la interessant col·lecció del «Cansoner popular». Com las d'altres, està il·lustrada amb notes folk-lòriques i un dibuix, qu'en aquesta és original del senyor Olivella.

Lo passat diumenge a la tarda tingué lloch a Sant Vicens de Torelló'l meeting organitzat per l'Associació «Catalunya y Avant» de Barcelona. L'acte se celebrà a la plassa del poble, assistint hi tots los obrers de la població y alguns de Torelló, Sant Pere de Torelló y Manlleu, prenent hi part los senyors Salat, lleu, prenent hi part los senyors Salat, lleu, Tort y Folch y Capdevila, de Barcelona, Sr. Catalá de Ripoll y'l Sr. Coll de Manlleu, resumint los conceptes expressats per dits companys de causa en Lluís Marsans, en representació de l'Unió Catalana.

Aquest meeting és, sens dubte, un dels més profitosos dels que s'han celebrat en comarcas com aquesta hont tan abunda la classe obrera. Los obrers de Sant Vicens de Torelló y demés del voltant que portan imprès damunt d'ells lo desengany d'aquellas collas de comparatius cursis de titulats regeneradors de la classe obrera, varen quedar perfectament convencuts del criteri amplíssim del catalanisme y varen respondrer ab entusiasme a las paraulas de nostres propagadors.

Lo mateix dia al vespre y aprofitant l'ocasió de fer una visita a la nova Agrupació Catalana de Torelló «La Barretina Torellonense» va improvisarse una vetllada exclusivament política a càrrec dels mateixos companys qu'havien usat de la paraula a Sant Vicens en lo teatre d'aquella entitat.

La Junta Permanent de l'«Unió Catalana» ha oficiat a la senyora viuuda del ferm y malaguanyat company de causa en Francesch de S. Maspons y Labrés y al «Centre Excursionista de Catalunya» de quina entitat n'era'l finat President honorari, fent constar lo viu sentiment que ha causat a l'Unió Catalana la mort de tan entusiasta aymador de la nostre terra.

Los meetings celebrats d'acort ab l'Unió Catalana los dia 8 y 9 a Targa y a Tremp han sigut un èxit complet per lo catalanisme y han sobrepujat a totas las esperansas. Com que la nova s'havia escampat per tot y feya días que venia preparantse hi han acudit un gran nombre de companys de causa de tots aquells indrets assedegats de fruïr las hermosas paraulas dels apòstols del catalanisme.

L'assistència ha sigut inmensa, hi estavan representadas totas las poblacions de las comarcas. Los oradors han sigut ovacionats. L'entusiasme ha sigut grandísim.

Per tot arreu, no s'hi veu més que falta de cultura y de civilitat, greus sinistres de la desocupació humana. Que no esperem de los nostros dihanos.

Lo dimecres últim passà a mellor vida nostre estimat amich D. Joseph Reventós, regent de l'impremta del senyor Sugañes.

Er'al Sr. Reventós una bellíssima persona, verdader model de l'obrer estudiós y culte que desde sa modesta esfera y a forsa d'estudi, honradesa y noblesa, s'enlayra fins a ferse un nom respectat entre tots los qui'l rodejan, com li passava a nostre amich que s'havia guanyat l'apreci no sols del quefe de la casa Sugañes si que també dels obrers y de tots quants ab ell tingueren de tractar.

Es ab condol y respecte que será sempre recordat lo Sr. Reventós, per sos companys de treball, quins no trovaren altre medi d'expressar l'apreci ab que'l tenian que dedicarli una artística corona y conduhirlo a brassos desde la casa mortuoria a la parroquia.

Descansi en pau nostre amich y rebi sa atribulada familia nostre més sentit pesam.

Lo divendres arribà'l Capitá general de Catalunya. Se féu la cosa ab tot lo ceremonial fixat per l'ordenansa.

Desde que vingué'l Comte de Cheste l'any 1868, que a Tarragona no s'havia presenciada una semblant cerimonia.

S'anuncia la publicació d'una revista literaria ilustrada, portavèu de la important revista «Centre Catalá».

Dita revista, quin primer número sortirà lo dia 24 del actual, portará'l nom de «Gent Jove», y en ella hi colaborarán distingits escriptors tarragonins.

Hem rebut un volum de 110 planas imprès a Manresa intitulat «La Vinya Americana», instruccions prácticas pera la plantació de las vinyas ab peu americá y conservació de las mateixas.

Es una obra important y está escrita expressament pera facilitar als pagesos los treballs necessaris a fi de lograr un bon resultat en tan important assumpto. Agramim l'envio.

Per la tarde's cantá un magnífich triángi a la Vegde seguit dels goigs, y després l'acreditat chor d'aquesta, cantá una Salve catalana que agrada molt.

Al digne Sr. Rector y demés que contribuïren a l'explendor de la festa, nostra més coral enhorabona.

La collita de l'avellana ja quasi está del tot arreplegada y s'está vermant de bó y mellor.

Lo temps sembla se va aguantant y convidria que'n lloch d'aigua's girés lo seré pera deixar acabar de recullir los fruits.

Molt nos va complaure poger donar en aquesta, una forta encaixada a alguns estimadíssims amichs y companys de causa, de Tarragona.

Sants de la setmana

Diumenge, día 15.—Lo Dolç Nom de Maria, y Ss. Nicomedes pbr., y Valeria mrs.—Dilluns, 16.—Ss. Corneli p., Ciprià b., Edita vg., y Eufemia, Llucia y Sebastiana mrs.—Dimars, 17.—L'impressió de las llagas de St. Francesch y Ss. Pere Arbués y Columba mrs., y Lambert b.—Dimecres, 18.—Ss. Tomás de Vilanova b., y Ferriol, Irene y Sofia mrs.—Dijous, 19.—Ss. Jenaro b., Pomposa vg., y Constancia mrs., y Rodrigo de Silos ab.—Divendres, 20.—Ss. Eustaquí, Teopista, Agapit y Teopist, y Fausta, Sussana y Cándida vgs. mrs.—Dissapte, 21.—(Abans) Ss. Mateu ap. y evang., Jonas prof., Panfil m., y Ifigenia vg.

Quaranta horas segueixan a l'Esglesia de Religiosas de N. S. y Ensenyansa y comensarán divendres a l'Esglesia de Religiosas de Santa Clara.

NOVAS

Mereix los més cumplerts elogis la proposició presentada a l'Ajuntament per los Sres. Cañellas y Castellarnau demanant que pera solemnizar l'inauguració de l'escorxadó sigues repartit entre los pobres lo primer cap de bestiar bovi que s'hi sacrificqués.

Aquesta proposició que fou aprobada per unanimitat la trobem molt justa. Cal que s'enrecordin las autoritats y tots los que gosan de benestar material dels pobres ab alguna més frecuencia de lo que's fá.

Voldríam sapiguer qui ha pogut autorisar, si és qu'algu ho ha autorisat, que's plantessin los pals que s'han plantat en front d'un establiment del carrer de Santian. Allò porta trassas d'ésser la segona edició de lo que va passar l'any anterior ab un café qu'enlletxi durant tot l'estiu la plassa d'Olozaga ab un toldo impropri de Tarragona. Mes encara lo del carrer de Santian és pitjor, puig l'empalissada obstrueix l'acera y també'l mixt del carrer ja prou estret per lo molt transit de carruatjes que hi ha.

Per tot arreu, no s'hi veu més que falta de cultura y de civilitat, greus sinistres de la desocupació humana. Que no esperem de los nostros dihanos.

Lo dimecres últim passà a mellor vida nostre estimat amich D. Joseph Reventós, regent de l'impremta del senyor Sugañes.

Er'al Sr. Reventós una bellíssima persona, verdader model de l'obrer estudiós y culte que desde sa modesta esfera y a forsa d'estudi, honradesa y noblesa, s'enlayra fins a ferse un nom respectat entre tots los qui'l rodejan, com li passava a nostre amich que s'havia guanyat l'apreci no sols del quefe de la casa Sugañes si que també dels obrers y de tots quants ab ell tingueren de tractar.

Es ab condol y respecte que será sempre recordat lo Sr. Reventós, per sos companys de treball, quins no trovaren altre medi d'expressar l'apreci ab que'l tenian que dedicarli una artística corona y conduhirlo a brassos desde la casa mortuoria a la parroquia.

Descansi en pau nostre amich y rebi sa atribulada familia nostre més sentit pesam.

Lo divendres arribà'l Capitá general de Catalunya. Se féu la cosa ab tot lo ceremonial fixat per l'ordenansa.

Desde que vingué'l Comte de Cheste l'any 1868, que a Tarragona no s'havia presenciada una semblant cerimonia.

S'anuncia la publicació d'una revista literaria ilustrada, portavèu de la important revista «Centre Catalá».

Dita revista, quin primer número sortirà lo dia 24 del actual, portará'l nom de «Gent Jove», y en ella hi colaborarán distingits escriptors tarragonins.

Hem rebut un volum de 110 planas imprès a Manresa intitulat «La Vinya Americana», instruccions prácticas pera la plantació de las vinyas ab peu americá y conservació de las mateixas.

Es una obra important y está escrita expressament pera facilitar als pagesos los treballs necessaris a fi de lograr un bon resultat en tan important assumpto. Agramim l'envio.

Lo Sr. Alcalde d'aquesta ciutat ha tingut l'atenció de remetre'ns uns quants exemplars dels programas de má que detallan las festas de Santa Tecla.

Es llástima que per la precipitació ab que han tingut de confeccionarse, l'impressor no hagi pogut esmersarhi ls elements de que disposa.

Avuy comensa la matansa de tocinos a n'aquesta ciutat. Y per cert que a diferents tociners hem sentit queixarse amargament de las pessimas condicions

en que's trobaran aquets any ab l'escorxadó. Enderrocant lo vell y n'acabat lo nou, sobre tot en la part destinada als tocinos, se troban avuy en pitjors condicions que qualsevol poblet de poca importancia.

Veurem com ho farà l'Ajuntament pera arreglar la cosa que acredita una vegada més l'imprevisió ab que tot se realisa.

Dimenge passat cridavan l'atenció dels transcuts que passavan per la Rambla de Sant Joan, tres carros ab botas que's regavan los arbres. Entre ls miróns hi havia l'arquitecte municipal, qui de segur debia fer consideracions sobre ls diners gastats en extender canyerias pels carrers canalisantho tot pera després regar ab lo sistema primitiu de botas.

Se'ns diu que prompte será un fet a Tarragona la constitució d'una societat choral catalanista.

Celebrarem què l'idea prosperi.

Lo que'ns temiam, al recordar a la Comissió de festes de l'Ajuntament en bastants números anteriors que no's perdés temps o sino faltaria, pera la confecció dels cartells, ha resultat.

Ja s'han fet tart y malament. Després de tants solts com haviam llegit en la premsa local esperavam quelcom de gust y d'importancia, com se requeria per una població com Tarragona y més avuy que s'acostuma a calcular lo luxo y esplendidesa de las festas per lo cartell, y'ns hem emportat xasco y no petit.

A excepció de la capsalera deguda a un distingit artista tarragoní, lo demés del cartell no pot plaure a cap persona de bon gust sent generals las censuras que de l'esmentat cartell hem sentit formular.

Tot plegat produheix un efecte de petitesa y poch gust.

Com ja'ns temiam, en lo cartell no hi ha res de catalá, puig a aquest fi s'ha suprimit d'ell fins los «Xiquets de Vallis», en cambi hi hem notat, y ab nosaltres tot Tarragona, una gran innovació y es la de que al peu del programa hi ha la firma del nostre Alcalde. No está malament per més qu'un cartell de festes és un document per lo que no's guanya l'immortalitat, puig dura lo que una flor y després ningú s'en recorda més.

Si a Madrid s'enteran de que pera acontentarlos no s'ha posat una sola paraula en catalá als cartells, de segur que á semblant mostra d'obediencia seguirá lo títol de *Muy Ilustres* pera tots los regidors del Ajuntament; a semblansa de lo que s'ha fet últimament a Vilafranca del Panadés. Cas de que's hi donguin semblant tractament, per nostra part bon profit los hi fassi.

L'altre dia llegirem en «Le Figaro» que el Sr. Reventós, regent de l'impremta del senyor Sugañes, ha estat autorisat per lo Sr. Rector y demés que contribuïren a l'explendor de la festa, nostra més coral enhorabona.

La collita de l'avellana ja quasi está del tot arreplegada y s'está vermant de bó y mellor.

Lo temps sembla se va aguantant y convidria que'n lloch d'aigua's girés lo seré pera deixar acabar de recullir los fruits.

Molt nos va complaure poger donar en aquesta, una forta encaixada a alguns estimadíssims amichs y companys de causa, de Tarragona.

NOVAS

Mereix los més cumplerts elogis la proposició presentada a l'Ajuntament per los Sres. Cañellas y Castellarnau demanant que pera solemnizar l'inauguració de l'escorxadó sigues repartit entre los pobres lo primer cap de bestiar bovi que s'hi sacrificqués.

Aquesta proposició que fou aprobada per unanimitat la trobem molt justa. Cal que s'enrecordin las autoritats y tots los que gosan de benestar material dels pobres ab alguna més frecuencia de lo que's fá.

Voldríam sapiguer qui ha pogut autorisar, si és qu'algu ho ha autorisat, que's plantessin los pals que s'han plantat en front d'un establiment del carrer de Santian. Allò porta trassas d'ésser la segona edició de lo que va passar l'any anterior ab un café qu'enlletxi durant tot l'estiu la plassa d'Olozaga ab un toldo impropri de Tarragona. Mes encara lo del carrer de Santian és pitjor, puig l'empalissada obstrueix l'acera y també'l mixt del carrer ja prou estret per lo molt transit de carruatjes que hi ha.

Per tot arreu, no s'hi veu més que falta de cultura y de civilitat, greus sinistres de la desocupació humana. Que no esperem de los nostros dihanos.

Lo dimecres últim passà a mellor vida nostre estimat amich D. Joseph Reventós, regent de l'impremta del senyor Sugañes.

Er'al Sr. Reventós una bellíssima persona, verdader model de l'obrer estudiós y culte que desde sa modesta esfera y a forsa d'estudi, honradesa y noblesa, s'enlayra fins a ferse un nom respectat entre tots los qui'l rodejan, com li passava a nostre amich que s'havia guanyat l'apreci no sols del quefe de la casa Sugañes si que també dels obrers y de tots quants ab ell tingueren de tractar.

Es ab condol y respecte que será sempre recordat lo Sr. Reventós, per sos companys de treball, quins no trovaren altre medi d'expressar l'apreci ab que'l tenian que dedicarli una artística corona y conduhirlo a brassos desde la casa mortuoria a la parroquia.

Descansi en pau nostre amich y rebi sa atribulada familia nostre més sentit pesam.

Lo divendres arribà'l Capitá general de Catalunya. Se féu la cosa ab tot lo ceremonial fixat per l'ordenansa.

Desde que vingué'l Comte de Cheste l'any 1868, que a Tarragona no s'havia presenciada una semblant cerimonia.

S'anuncia la publicació d'una revista literaria ilustrada, portavèu de la important revista «Centre Catalá».

Dita revista, quin primer número sortirà lo dia 24 del actual, portará'l nom de «Gent Jove», y en ella hi colaborarán distingits escriptors tarragonins.

Hem rebut un volum de 110 planas imprès a Manresa intitulat «La Vinya Americana», instruccions prácticas pera la plantació de las vinyas ab peu americá y conservació de las mateixas.

Es una obra important y está escrita expressament pera facilitar als pagesos los treballs necessaris a fi de lograr un bon resultat en tan important assumpto. Agramim l'envio.

Lo Sr. Alcalde d'aquesta ciutat ha tingut l'atenció de remetre'ns uns quants exemplars dels programas de má que detallan las festas de Santa Tecla.

Es llástima que per la precipitació ab que han tingut de confeccionarse, l'impressor no hagi pogut esmersarhi ls elements de que disposa.

Avuy comensa la matansa de tocinos a n'aquesta ciutat. Y per cert que a diferents tociners hem sentit queixarse amargament de las pessimas condicions

Elixir a la Ingluvina GIOL VENTRELL

Es lo millor remey pera la prompte y segura curació de totas las malalties del

per crònicas que sían, regularisat son funcionament y reforasant los debilitats. De venta en totas las Farmacias y en casa son autor, **Passeig de Gracia, 4, Barcelona.**

G. SERRA Y TRILLA
METGE-CIRURGIÁ
ex deixeble de l'eminent Dr. Aza, en malalties de la pell; ex Metge alumne de l'Institut de Alfonso XIII de Bacteriologia y Seroterapia

MALALTIAS DE LA PELL Y MALALTIAS CRÒNICAS
CONSULTA DE 11 A 1
TARRAGONA.—COMTE DE RIUS, 20. 2.º—TARRAGONA

Colegio provincial TARRAGONA

Donchs vé, per una noticia que ha arribat fins a nosaltres y que tenim per certa. Dintre de poch—aquesta és la noticia—passaran a Barcelona's dos regiments d'infanteria que tenim aquí y pera substituirlos ne vindrá un de Saragossa; aixó sí, en compensació del regiment que'ns prenen, vindrá un esquadro de cavalleria y una bateria d'artilleria, que farán lo de sempre: estarhi quatre días. Com un regiment lo necessitem tot y encara no n'hi haurá prou pera'l servey de la plassa, Tortosa's quedará sense guarnició, precisament ara que havian enllestit un quartel nou de trínca, quartel qu'es molt fácil fassi pendant ab la gabia de la plassa dels Infants, que si hi arriban a posar aculls, no és massa segur que hi fassin estada.

Si l'estudi dels grans problemas municipals y electorals que té entremans lo Sr. Malé, li deixan un quart de jornal lliure, podria enterarse si és certa la noticia de que fem esment y cas de serho posar fil a l'agulla pera fer lo que convinguí.

Lo mateix en aquest assumpto que en altres esperem que l'Ajuntament se decidisca, qu'axímplava i pit ab satisfacció; és que aquella atmósfera filtrava fins al fons de las consciencias l'esperit de la Patria del qu'estava envoltada.

En las diferents vendades que se fan en la Patria del qu'estava envoltada.

mourá una mica; no totas las activitats: deuen emplearse anant a Madrid y comprant casas a corre-cuyta sense mirar gayre en lo preu, y després no recordarse de las tinas que hi há als baixos, ni de fer las obras necessarias, ni del justificat enfado d'un bon tarragoní que está si's renta o no las mans en aquest assumpto y que resulti lo que vulgui. Veurem si tot jugant nos quedarem a las capsas sense liquidadora, y ab una casa pera criar coloms.

A consecuencia de las pluhas dels primers días de la setmana la temperatura ha refrescat notablement.

Segueixen ab activitat las operacions de la vrema en diferents encontradas de la provincia. Los preus dels rahims han mellorat un poch, essent bastant més alts de lo que hi havia dret a esperar donat l'abatiment del negoci de vi.

Ha donat a llum, ab tota felicitat un hermo's nen, la distinguida senyora de nostre estimat amich D. Benigne López. Rebin los pares nostra més coral enhorabona.

Per no haverse pogut reunir ahir la Junta d'Obras del Port, demá celebrará sessió de segona convocatoria.

Quí es que per edat que tingui no voldrá conservar lo primitiu color dels seus cabells? Pera conseguirlo lo perruquer CASALS posehix un procediment indi, purament vegetal, que no toca en lo més mínim lo cutis, reproduheix lo cabell y priva sa cayguda.

TIP. DE FRANCESH SUGAÑES, COMTE DE RIUS, 9.

Pera Valencia, Alacant, Málaga, Cádiz y tots los ports de Galicia y d'Asturias, sortirá d'aquest port lo dia 17 del corrent lo vapor **Adela Roa** son capitá don E. Lozano admetent carrega y passatgers pera dits ports. Son agent: D. Joseph M. Ricomá.

SVENSKA LLOYD
LINIA DE VAPORS DEL LLOYD SUEDCH DE GOTENBURG
SERVIT BI-MENSUAL ENTRE TARRAGONA Y LOS PORTS ESCANDINAVOS
Lo vapor suech **MALAGA** sortirá lo 18 del corrent, admetent carrega pera Marsella, Gotemburg, Copenhagen, Estocolm, Cristiania, Bergen, Malmö, Helsingborg, Norrköping, Gelle, Sundswaly Stettin, Danzig, Koenigsberg, Libau, Riga y demés ports de Suecia, Noruega, Dinamarca, Alemania y Russia.
Lo despaxan sos agents Srs. Boada germans.

BATXILLERAT

baix direcció del Professorat oficial a l'Institut COMERS

IDIOMAS
Primera ensenyansa
PARVULS.—ELEMENTAL.—SUPERIOR

Tenedoria practica.—Calcul mercantil
Composició y estil.—Caligrafia
AGRIMENSURA
Dibuix.—Llissons de cosas
FUNDAT AL 1888

AFORAS DE SANT FRANCESH

Pera Valencia, Alacant, Cartagena, Car. Targena, Aguilas, Málaga, Cádiz, Vigo, Carril, Villagarcía, Corunya, Puebla, Marín, Ferrol, Rivadeo, Gijón, Santander y Bilbao, sortirá'l 18 del corrent lo vapor **JULIAN** son capitá don J. Rotella, admetent carrega y passatgers. Lo despaxan sos agents Srs. Fills de Benigno Lopez.

Ibarra y C.ª de Sevilla

Linia regular de grans vapors
Pera Valencia, Alacant, Cartagena, Almeria, Málaga, Sevilla, Cádiz, Huelva, Vigo, Marín, Villagarcía, Carril, Corunya, Ferrol, Rivadeo, Gijón, Santander, Bilbao, Passages, San Sebastián, Bayonne, Bordeaux, Nantes, Dun-Kerque, Havre y París.

Sortirá d'aquest port lo dia 19 del corrent lo vapor **Cabo Trafalgar** son capitá Don José Torero admetent carrega y passatgers pera els ciutats ports. Lo despaxa son consignatari D. Marian Peres.

Ganga

Un propietari que ha acabat de fer la plantació de las sevas vinyas planta amegre, comensa una pesosa cansó, d'aquellas que mandrosament s'entonan en aquellas llargas y interminables horas de detall tan solas las vinyas tan de poca bala, que las sevas vinyas tan de fixament. Las sevas d'aqueixa rícana, vend las sevas aradas de tracció directa y utilisables pera boigut. Rahó: Emili Borrás, plassa d'Olozaga, Tarragona.

CENTRE D'INSTRUCCIÓ MUSICAL

DE TARRAGONA

INAUGURAT EN 1898
EN LO

SALÓN AYNÉ

Rambla Sant Joan, 46, baixos

Curs de 1901 a 1902
Queda oberta la matricula en'l propi local pera l'ingrés a las classes que comensaran lo dia 1.º del próxim Octubre de Solfeig, Teoria de la música, Piano, Armonium y instruments d'aire y pulsació.

Horas de classe
Senyoretas de 5 a 7 tarde.
Noys de 6 a 8 nit.

CURS DE CAMBIS DELS VALORS DEL L'ESTAT durant la passada setmana facilitats pel Bolsi de Tarragona, R. S. Joan, 27

CLASSES	Dijous	Divendres	Dijous	Dimecres	Dimars	Dilluns
Interior	71.80	71.87	71.80	72.22	72.37	72.30
Amortizable	93.35	93.80	93.35	93.85	94.10	94.15
Cubas 6 per 100	80.00	80.00	80.00	80.50	80.50	80.50
» 5 per 100	72.00	71.85	72.00	72.25	72.25	72.25
Alhansas 5 p. 100	104.00	102.50	103.00	103.50	104.00	104.00
» 8 p. 100	74.25	74.25	74.25	74.25	74.25	74.25
Francus 4 1/2	99.00	99.00	99.00	99.65	99.65	99.65
» 2 1/4	58.50	58.00	58.50	58.50	58.50	58.50
Alicans	99.75	99.25	99.75	100.00	99.75	99.75
Orchens	46.25	45.75	46.00	46.25	46.35	46.35
Francus	41.80	43.00	41.80	40.85	40.55	40.55
Lluras	35.75	36.00	35.75	35.50	35.45	35.40

Xampanya Catalunya, MIRÓ Y TARRAGÓ.—Reus

